కథ 2013

1

గుట్ట

కె.వి. నరేందర్

ము స్కొల్నే లేచిన వీరాచారి మంజన్‌తోని పండ్లు తోముకొని బాయికాడ తానం జేసిండు. బాయిగిర్క సప్పుడుకు కోడలు యశోద గులుక్కుంట లేచింది. 'ఈ ముసలోనికిప్పుడు చాయ పెట్టియ్యాలే... రోజు గిదే పీకులాట... గిట్ట ఎన్ని రోజులో... ఆ బొమ్మలు చెక్కుడు అయేవరకు ఎన్ని రోజులైతదో...' అనుకుంట స్టవ్ అంటువెట్టి రాత్రి దాచి పెట్టిన పాలల్ల చాయపత్త, చక్కెర పారేసింది.

వీరాచారి తానమైనంక బొట్టువెట్టుకొని... జంజెం సవరిచ్చుకొని దేవుడి పోటువల ముందు కూసోని పూజ చేస్కున్నడు. యశోద చాయికోపు తెచ్చిపెట్టింది.

వీరాచారి చాయ తాగి... ఉలి, సుత్తె దీస్కొని పండుకోబెట్టిన సీతమ్మ విగ్రహం ముందు కూసున్నడు. దాదాపు పూర్తి అయింది. ఓ మూలకు రాముని విగ్రహం... ఇంకో మూలకు లక్ష్మణుడు, హన్మంతుని విగ్రహాలు కూడా పూర్తి కావచ్చినయ్... ఇంకా నర్సింహ మూర్తి, నారాయణాచారి, రామస్వామి, వెంకటేశం రాలేదు. సీతమ్మ, రాములోడి విగ్రహాలు తప్ప మిగతావి వాళ్లే చెక్కుతున్నారు. అవేగాక ఇంకా కొన్ని కొన్ని చిన్న చిన్న నవగ్రహాల విగ్రహాలు అక్కడక్కడా పడి వున్నయ్... కొన్ని సగం చెక్కినయ్, కొన్ని పూర్తయినయి, అన్నీ కల్సి ఇరవై, ముప్పయ్ దాకా వుంటాయ్.

గొల్లపెల్లి కాడ రాములవారి గుడి కడ్తండ్రు. దాని కోసం ఈ విగ్రహాలు. అన్నీ పూర్తయితే ఇంకో నాలుగు వేలిస్తారు. పని దొరకక, దొరకక దొరికింది. ఇప్పటికి అయిదు వేలిచ్చిండ్రు. మొత్తం విగ్రహాలకి కలిపి తాను పదిహేను వేలు జెప్తే... గిట్టిచ్చి గిట్టిచ్చి తొమ్మిది వేలకు దించిండ్రు. అది కూడా... విగ్రహం చెక్కుడు ఎంత కష్టమో చెప్పిండు. వచ్చిన పెద్దమనుషుల్ని బోడగుట్టకు తీసుకపోయిండు. వీరాచారి వెంట మనవడు సుధాకర్ కూడా వచ్చిండు. సుధాకర్‌కు ఎప్పుడో ఆశ చెప్పిండు. క్రికెట్ బ్యాటు కొనియ్యే తాతా అంటే... ఎవలన్న విగ్రహం చెక్కుండ్రని వచ్చి పైసలిచ్చిండ్రనుకో... గండ్ల కెల్లి నీకు రెండు వందల రూపాయల్పించి... వాళ్లు అడ్వాన్స్ ఇస్తే రెండు వందలు యాదికి జెయ్యాలని సుధాకర్ గూడా బోడగుట్ట కచ్చిండు. వీరాచారి వచ్చిన అయిదుగురు పెద్దమనుషులకు విగ్రహాలు చెక్కాలంటే ఎంత నియమ నిష్టల్తోని వుండాల్నో చెప్తుండు. "అన్ని రోజులు మాంసం ముట్టద్దు... కల్లు తాగద్దు... పూజ చేసుకోంది ఉలి పట్టుకోవద్దు," అని చెప్తుండు.

బోడగుట్ట సగం ఎక్కేసరికే దమ్మత్తంది. పేరుకు బోడగుట్టేగాని... పెద్ద పెద్ద బండరాళ్లున్నయ్... గుట్టమీది కెక్కినంక చుట్టు పొలాలు... తాడిచెట్లు... ఈదులు... మామిడితోటలు... సుధాకర్ ఆ అందాల్ని చూసి మురిసి పోయిండు.

వీరాచారి తాతకు ఓ బండ చూపిచ్చి ఒకాయిన, "గీ బండతోని రాముని విగ్రహం చెక్కుండ్రి... మంచి గున్నట్టుంది," అన్నాడు.

తాత ఆ రాయిని సుత్తెతో రెండు దెబ్బలు కొట్టి నవ్విండు. "ఇది రాముని విగ్రహానికి పనికిరాదు. ఇది ఆడి బండ," అన్నడు.

"బండల్లకూడా ఆడయ్, మొగయ్ ఉంటాయా," అన్నాడొకాయన.

"అవును. సప్పుడుతోని... రంగుతోని ఆ బండ ఆడిదో, మొగదో, ఆడిగుల్లదో తెల్తది," అన్నడు వీరాచారి.

"ఏంది? బండల్ల ఆడిగుల్ల బండలు గూడుంటయా," ఇంకొకాయన నవ్వుకుంట అడిగిండు. సుధాకర్‌కు కూడా కొత్తగనిపించింది.

"అవును... మొగబండని కొట్టినప్పుడు ఇత్తడి గంటలు కొట్టినట్టు గణగణమని సప్పుడత్తది. ఆడి బండని కొట్టినప్పుడు గంభీరమైన సప్పుడత్తది. ఆడిగుల్ల బండని కొడితే తపతపమని సప్పుడు ఇనత్తది," అని కొన్ని బండల్ని కొట్టి సూపిచ్చిండు.

ఆల్లకు అన్ని సప్పుడ్లు ఒక లెక్కనే ఇనచ్చినయ్.

వీరాచారి బేరం కోసం గుట్టంత తింపుతున్నడనుకున్నరు. విగ్రహాలను ఎట్ల పడితే అట్ల గాకుండా 'తాళ పద్ధతి'లో చెక్కాలని ఇడమర్చి చెప్పిండు. అరచేతి కొలత ననుసరించి తాళ వుంటుందని, మడి కట్టుకొని ఒక్క పొద్దుండి పవిత్రంగా చెక్కాలని ఇంకా చెప్పిండు. ఎర్రటి ఎండల ఎన్ని చెప్పినా... ఆల్లు తొమ్మిది వేలకు మించి ఇచ్చుడు కుదురదన్నరు.

"గుడి కట్టుటానికే మస్తు ఖర్చయితున్నయ్. మల్ల విగ్రహాలు ప్రతిష్టించంగ బావండ్లకు మస్తు వెట్టాలే. అన్నదానం చెయ్యాలే. యంత్రం పెట్టేటాయనె ఎన్ని వేల డుగుతడో తెల్వది. 'రసకుంభ'ను పెట్టుడంటె వట్టి మాటలుగాదు. నూట యాబయ్ సంవత్సరాలు వుండేదాయె. గుడి మొదలుపెట్టే ముందు 'గర్భాన్యాస' చేసినందుకే మస్తు ఖర్చయింది. నీకు తెల్వందేముంది వీరాచారి... ఇగ తొమ్మిది వేలకు ఒప్పుకో... దేవున్ని నిలవెట్టిన్రోజు నీకు పట్టుధోవతి వెడ్తం తియ్..." అన్నడు మరో పెద్దమనిషి.

"అది కాదుండ్రి. నేనొక్కన్నే విగ్రహాలు చెక్కను గదా... సీతారాములు నేను చెక్కుత. లక్ష్మణుడు, ఆంజనేయుల్ని మా నర్సింహాచారి, రామస్వామి, నారాయణ చెక్కుతరు. వాళ్లకు గూడా పైసలియ్యాలే గదా... ఎంత జాగర్తగా చెక్కాల్నో మీకు దెల్వది. ఈ బండల్ని ట్రాక్టర్‌ల మా ఇంటికి జారగొట్టుటానికే వెయ్యి రూపాయలు పోతయ్. ఉలులు మొండి బారుతయ్. సుత్తెలు పగిలిపోతయ్. పనిముట్లకే ఆరేడు వందలు ఖర్చయితయి. ఓపికతోని చేసే పని. కండ్లల్ల చిన్నరాయి ఎగిరచ్చిపడ్డా... కండ్లు వోతయ్," అన్నడు.

వీరాచారి వృద్ధ శరీరం గుట్ట దిగుతుంటె ఆయాస పడుతోంది.

"తాతా... ఒప్పుకోయే..." సుధాకర్ మెల్లంగ చెవిల జెప్పిండు. సుధాకర్ కండ్లల్ల క్రికెట్ బ్యాట్ కనపడ్తంది. వీరాచారి విగ్రహాలు చెక్కక, పని దొరుకక యాడాదిన్నరయింది.

'రానికాడ రాయి,' అన్నట్టు తొమ్మిది వేలకే ఒప్పుకున్నడు వీరాచారి. లేకుంటే వాళ్లు రామడుగు శిల్పుల దగ్గరికి పోయేటట్టున్నరు. వీరాచారి ఇంటికి వచ్చినంక అయిదువేలు అడ్వాన్స్‌గా ఇచ్చిండ్రు. 'మూన్నెల్లల్ల విగ్రహాలు చెక్కియ్యాలె,' అని చెప్పి పోయిండ్రు.

అంత డబ్బు చూడక ఆ కుటుంబం కొన్నేండ్లయితంది. వీరాచారి కొడుకు దుబాయ్ పోయిండు. ఆజాద్ వీసా మీద పోయి ఆర్నెల్లయినంక అక్కడ పోలీసులకు దొరికిపోయిండట. యాడాది నుంచి అక్కడి జైల్లనే వున్నడట. ఇది యాది కచ్చినప్పుడల్లా వీరాచారి కండ్లల్ల నీల్లు తిరుగుతయ్.

'ఎంత వద్దన్నా వినకపాయె... పెండ్లాం పోరు వెడ్తే పరాయిదేశం పాయె. కొడుకు ఇరుకునపడే,' అని కుమిలిపోతుంటాడు.

పనిలో నిమగ్నమై విగ్రహం తదేకంగా చెక్కుతున్నప్పుడు... ఇంట్లో యశోద శోకం పెడ్తది. దాంతో కొడుకు గుర్తొచ్చి ఉలి పట్టు తప్పుతది. సుత్తె జారిపోతది. విగ్రహం చెదిరిపోతదేమోనని భయం భయంగా పని ఆపేస్తాడు. పందిరి కింద రాతిని ఒలిచే చప్పుళ్లు ఆగిపోయి గుండె చప్పుళ్లు విన్పిస్తయ్... మిగతావాళ్లు కూడక పని ఆపేసి సొదీ ముచ్చట్లల్ల పడుతరు. ఆ రోజంత పనంత మునుగుతది.

"ఊదువత్తీల వాసనత్తంది. పని మొదలుపెట్టినావె బాపు..." అనే మాట వినిపిచ్చి, ఆలోచనల్లకెల్లి బయటపడ్డడు వీరాచారి.

కాపోల్ల నర్సయ్య పొలానికి నీళ్లు వెట్టి ఇంటికి పోవుకుంట ఆగిండు. రోజు మబ్బుల వోయి వీరాచారి దగ్గర కూసుంటడు.

"విగ్రహం పూర్తయిందిరా నర్సన్నా. ఎందుకన్నా మంచిదని పదిగేను రోజుల ముందే చెక్కిన... ఆకు రాయితోని నున్నగ రాకుతున్న..." అన్నడు వీరాచారి. నర్సయ్య వచ్చి విగ్రహం తలాపుకు కూసున్నడు.

"పొలానికి నీల్లు కట్టినవారా... డీపిటి పెట్టినవేమో... నీల్లు చాలుతున్నయా?" అనడిగిండు వీరాచారి.

"ఎక్కన్నే... దొంగరాత్రి త్రీవేజు కరెంటుకత్తండ్రు. అదీ రెండు గంటలు. రాత్రి మూడుగంటల్నుంచి తెల్లారంగ అయిదిటి దాకా పొలం కాన్నే పండుకోవడ్తి. ఇగో

గిప్పుడత్తన్న. పన్నెండెకురాలు వరి పెట్టిన. కరెంటు మోటర్‌తోని ఏడెకరాలన్న పారక ముందె కరెంటు పోవట్టె. మల్ల గా మోత్కూరి అంజన్నది ఆయిల్ ఇంజన్ కిరాయికి దెచ్చి పారిత్తన్న...'' అని చెప్పిండు.

''మొత్తానికి పొలాన్ని ఓ రేవుకు దెచ్చినవ్‌రా నర్సన్నా,'' అని మెచ్చుకున్నడు వీరాచారి. నర్సయ్య ముఖంల గర్వం మెరిసింది.

''నీ పెండ్లాంది కూడా కష్టపు పుట్టువడిరా నర్సన్నా. కాయిపాయి చేసుకు తినే ఆడిది కాదు. బొడ్లె పల్లేరు గాయలు పోసుకొని పుట్టిందిరా పాపం,'' అన్నడు.

''ఆ భూమి కొన్నప్పుడు ఎందురు బెదురు వెట్టింద్రే... 'గా భూమెందుకు కొన్నవ్ రా... అది రాళ్ల బొడుగ. అండ్ల ఎవ్సం జేత్తే ఉసికెల ఉచ్చ బోసినట్టే,' అని. అటెనుక... పొలం పచ్చపడితె కండ్ల పచ్చపడ్త యన్నట్టు గిప్పుడు ఊర్లె కొందరు నేనేదో మోతుబరి అయిన అనుకుంటుండ్రు గని... నీకు తెల్వదానె బాపు... ఇద్దరాలు మొగలం... ఎనిమిది గజాల బాయి తోడినం. చిన్న పోరగాండ్లు మట్టి ఎత్తి పారవోసింద్రు. చేనును పొలంగ మార్చుటానికి, గట్టువెట్టి మడులు జేసెటాల్లకి బొక్కల్ల పూలుగు ఎండిపోయిందనుకోరాదు. మొదటి పంట మొత్తం అప్పులకేవాయె. గిది రెండో పంట. మేం సుకపడక పోయినా మా పోరగాండ్లకన్నా ఓ నీడ జేసిన అన్న తుర్తి మిగిలిందే బాపు...'' అన్నడు నర్సయ్య.

''కష్టపడ్డోనికి ఫలితం ఏడికిపోదు బిడ్డా... బోడు గుట్టెక్కి సూత్తె నీ పొలానికి జిట్టి గొడ్లదిరా నర్సన్నా... గట్ట కనపడ్తంది. నెలకింద జూసిన,'' చెప్పిండు వీరాచారి.

ఇంకా పూరాత్తిగా తెల్లారలేదు.

పనిపాటలోల్లు ముచ్చట్లు వెట్టుకుంట పోతుండ్రు. చెంబట్క పోయెటోల్లు ముంతలు పట్టుకొని పోతుండ్రు.

యశోద బియ్యం కడిగిన పసిగడుగులు కుడితి కుండల పోసుకుంట... ''నర్సన్నా... చాయె తాగుతావె...'' అనడింది.

''కొంచెం పొయ్యి బిడ్డా... ఉడుకునీళ్లు పడితే పానం ఉషారైతది,'' అన్నడు. అప్పడె రామస్వామి వచ్చిండు. తానం జేసినట్టున్నడు. పెయ్యినిండ ఊబిది రేఖలు గీసుకున్నడు. పెద్దబొట్టు వెట్టిండు. రాంగనే ఆంజనేయుడి విగ్రహం దగ్గర కూసుండి... నవ్వుకుంట...

''...వీరన్నా... నీ మనవడు జూసినావె... ఆంజ నేయుని చేతిల గదకు బదులు కిర్‌కెట్ బ్యాటు వెట్టిపో యిండు... తీట పొల్లగాడె...'' అన్నడు. విగ్రహాలన్ని తుడిచి మొక్కి ఉలి, సుత్తె తీస్కున్నడు.

''ఆనికి పొద్దుగాల్ల లేత్తె కిర్‌కెట్ పిచ్చి... ఓన్మాలు రావుగని... ఇంట్ల టీవీల చూసుకుంట సీటీలు కొడ్తడు,'' అన్నడు వీరాచారి.

''మా పోరగాండ్లు సుత గట్లనే తయారైంద్రే. సిర్ర గోనెల్లేకపాయె... ఓనబద్దీల్లేక పాయె... కాసెపుల్ల, కప్పతల్లి, రేస్సు, టొక్క, జాజిరి, దాల్‌దడీ, బొంగురా లట... ఒక్కటన్న కనపడ్తందా... పిల్లి కొన్నెత్తుక పోయి నట్టు కిర్‌కెట్ పాడుగాను... మొత్తం ఆటల్ని మింగే సింది,'' అన్నడు నర్సయ్య.

యశోద రెండు గ్లాసుల్ల చాయ దెచ్చింది. ఒకటి నర్సయ్యకిచ్చి, ఇంకోటి రామసామి కిచ్చింది.

''ఇప్పడే తాగచ్చిన బిడ్డా... పూజయినంక నేనే పెట్టుకున్న... మీ వదిన ఇతలున్నది,'' అన్నడు రామ సామి.

''ఏం కాదు తాగరాదె. గిప్పుడు చాయె తాగిం ద్రంటే పొద్దెక్కినాక నోట్లె మంచి నీళ్లు పొయ్యరాయె,'' అని గిలాస ఇచ్చి లోపలికి పోయింది.

''గివ్వి చెక్కినంక పైసలిచ్చుడేనా? ఏమన్నా ఒస్తులు పెడ్తరే బాపు,'' అనడిగిండు నర్సయ్య.

''బట్టలు వెడ్తరు బిడ్డా... ఆల్ల దయాధర్మం... ఒక్కోసారి బావాజోల్లకు పెట్టినట్టన్న మాకు పెట్టరు. ఈ చేతులెన్ని బండల్ని చెక్కినయ్ బిడ్డా... ఎన్ని బండలకి పానాలు పోసినయ్... ఏ రాయిని చెక్కినా ఏ దేవుడు మా బతుకుల్ని సల్లగా సూల్లేదు బిడ్డా... శిల్పాలు చెక్క టోల్ల బతుకులు రాచ్చిప్పల్లెక్కనే పడేడ్తున్నయ్‌గని... రాజెనాల దొర్కినయా... రాజిర్కం అచ్చిందా? ఎప్పుడు రాల్లవాన పడ్డట్టే బిడ్డా...'' అన్నడు వీరాచారి బాధగా.

''నిజమే వీరన్నా... గందుకే నా కొడుకులిద్దట్ల ఒక్కడన్న గీ పని నేర్చుకోలె. ఒకడు పెండ్లి వీడియోలు దీత్తండు. ఇంకోడు డిష్ కనెక్షన్లు పెట్టుకున్నడు,'' అన్నడు రామసామి.

''నీ... మా బతుకులంత నక్కగున్నాయె రామన్నా... భూమిల ఇత్తనం పెట్టి ఆకాశం దిక్కు సూసుడేనాయె... నడుమ ఏ గాలిదుమారం ఏం జేత్తదో తెల్వదాయె,'' అన్నడు నర్సయ్య లేసుకుంట.

''పోతున్నవా బిడ్డ... దార్లె గా నారాయణను జెల్ది రమ్మను. ఆడు ఎత్మినాను మనిషి. లక్ష్మణుని విగ్రహం చెక్కే పని బాగున్నది,'' చెప్పిండు వీరాచారి.

రాముడి విగ్రహం దగ్గరికెళ్లి ఓసారి బట్టపేలుక తోని తుడిసి... టేపువెట్టి కొలిసిండు. ఉష్ణీష, కేశరేఖ, చెవి, ముక్కుకొన, చుబుకం, భుజాలు, ఛాతి, నాభి,

మోచేయి, ఉరువు, మోచిప్ప, గిలకపాదం అన్ని కొలతలు తుర్తిగా సరిచేసుకున్నడు. కుడికాలిది బొటన వేలు కొంచెం పెద్దగనిపిస్తే సరిచేసుటానికి ఉలిసుత్తె చేతులకు దీస్కున్నడు.

అప్పుడే నర్సయ్య మల్లా వచ్చిండు.

''బాపూ... నారాయణ ఏడచ్చేటట్టున్నదే... ఆల్ల తాతని కిందేసిండ్రు...'' అన్నడు.

వీరాచారి గుండెల్లో రాయిపడింది.

''కులపోడు... ఎంతైనా మూడ్రోజులన్నా ముట్టుడు తప్పది. ఇంక విగ్రహాలు చెక్కద్దు,'' అను కుంట రామసామిని తీసుకొని బయల్దేరిండు.

*

పిల్లలంతా క్రికెట్ ఆడుతున్నారు. సుధాకర్ కొట్టిన బంతి గాల్లోంచి ఎగిరొచ్చి... బలంగా పడుకొని ఉన్న రాముని విగ్రహాన్ని తాకింది. అదీ ముక్కుపైన...

చిట్‌మన్న శబ్దంతో... చెదిరిపోయింది రాముడి ముక్కు. యశోద ఇంట్లోంచి వచ్చేసరికి అందరు పారి పోయిండ్రు. చెదిరిపోయిన విగ్రహాన్ని చూసి వణికి పోయింది యశోద.

''ఏ పోరడు జేసిండ్రా గీపని... తాత సూత్తె బతుకు తాడ్రా...'' అని ఏడ్సుకుంట ఇద్దర్ని దొరుక పట్టింది.

మేం కాదంటే మేం కాదన్నారు.

''పసుపు బియ్యం పెడ్త... పోశమ్మ గుల్లె సొర్రాలె... నిజం చెప్పుండ్రీ,'' అని బెదిరిచ్చింది. సుధాకర్ పేరు చెప్పిండ్రు.

లొల్లిజూసి వీరాచారి బయటికచ్చిండు. అప్పటికే యశోద కొడుకుని దొర్కిచ్చుకొని వోకం బెట్టుకుంట ఇరుగమొత్తింది.

''నీ అయ్యలెక్క నువ్వు కూడా జైల్లకు వోయి బతుకురా... నీ కిర్‌కెట్ గంగల వోనూ, దేవుని ముక్కు ఇరుగ్గొడ్తివి గదరా... మర్నాగి పోరడా...'' అని తన్నింది.

వీరాచారి విగ్రహం దిక్కు చూసి హతాశు డయ్యాడు.

పెయ్యి పొంట ముండ్లచ్చినయ్.

అంతకంటె ఎక్కువ యశోద... సుధాకర్‌ని సావు దెబ్బలు కొడుతుంటే తట్టుకోలేకపోయిండు... కోడలు చేతుల్లోంచి మనువన్ని తప్పించిండు... సముదాయించు కుంట.

యశోద కోపంగ క్రికెట్ బ్యాట్ తీసి పొయ్యిల వెట్టింది.

సుధాకర్ అది భరించలేక... తట్టుకోలేక బిగ్గరగా ఏడుస్తుండు. వీరాచారి గంటదాక కోలుకోలేదు. అటెనుక ధైర్యం తెచ్చుకున్నడు. 'విగ్రహాలు ఇచ్చుటానికి ఇంక పదిహేను రోజులున్నది. రాత్రింబగల్లు చెక్కితే మల్ల విగ్రహం తయారైతది,' అనుకున్నడు. పాణాలన్ని బిగవట్టుకొని సుత్తె ఉలి దీసుకొని బోడగుట్ట దగ్గరికి వోయిండు.

బోడగుట్టంతా దుమ్ము రేగుతాంది.

కరకర కరకర చప్పుల్లు... పది పన్నెండు ట్రాక్టర్లు... ఇరువై, ముప్పయ్ మంది కూలీలు... కొన్ని గుడిసెలు...

వీరాచారి పానం ఎల్లుకపోయింది. బోడగుట్టకు క్రషర్ మిషన్లు వెట్టిండ్రు. పెయ్యి నరాలు వణికినయ్... బండలు తరిగిపోతున్నయ్... కంకర కుప్పలు రాసులు పోసినట్టు... గుట్టలు మాయమయ్యే స్థితి...

పొలం కాన్నుంచి వస్తూ నర్సయ్య ఎదురుపడ్డడు.

''ఏందే బాపు... గట్ల బీరిపోయినవ్... నిన్ననే క్రషింగ్ మిషిన్లు వెట్టిండ్రు. గ్రామ పంచాయితోల్లు గుట్టను ఇరువై వేలకు గుత్తకిచ్చిండ్రట... నిన్నట్నించే బండలన్ని కంకర పడ్తుండ్రు...'' అన్నడు.

''నర్సీ... గిట్లెట్లయింది బిడ్డా. ఆ గుట్ట మా కుల దైవంరా... అక్కడ ఏ బండ నడిగినా మా బతుకుల గురించి చెప్తయ్‌రా... చివరికి ఆ బండలు కూడా దక్క నిత్తలేర్రా... గుట్టల్ని మింగే కాలం దాపురిస్తదనుకో లేదురా... రానురాను ఇగ గుట్టలు కొండలు కన పడయ్‌రా... వాటిని నములక మింగే రోజులొచ్చి నయ్‌రా...'' అన్నడు.

కండ్లల్లకెల్లి నీల్లు జలజల రాలినయ్.

''ఊకోయే బాపు... నేను సర్పంచి నడిగితేనే గుట్టను మీకేమన్న పట్ట జేసిండ్రా? అన్నడు,'' అని నర్సయ్య చెప్పిండు.

''గీ మిషిన్లు వెట్టి మా కులవృత్తిని దెబ్బకొట్టిండ్రు బిడ్డా... కాని మీ నోట్లె కూడా మన్నుగొట్టిండ్రు గదరా...'' అన్నడు దుఃఖంతో.

నర్సయ్యకు అర్థంకాలేదు.

''ఏంటిదే బాపు...'' అన్నడు అనుమానంగా.

''బిడ్డా... నీకింకా సమజు కాలేదురా... ఆ దుబ్బను చూడ్రా... అదేమన్న మట్టి దుబ్బనారా... భూమిల కల్సి పోవుటానికి... రాల్లదుబ్బరా... అది పొలాల్ల మేక్కపోతె పచ్చగడ్డి కూడా మెలువదిరా... ఎందుకంటే అది పరుపు బండ లెక్క భూమ్మీద పేరుకపోతది. బండ మీద ఏం పండుతయ్ బిడ్డా...'' అన్నడు.

నర్సయ్యకు అప్పుడర్థమైంది.

నిజమే... రాళ్లను పిండిగా మారుస్తుంటే గాల్లోకి లేచిన ఆ రాళ్లదుబ్బ పొలాల మీదకు ఎగజిమ్ముతోంది. పొలాల మట్టి బూడిద చల్లినట్లుగా అవుతోంది. అది క్రమంగా గట్టిపడి పరుపుబండలాగా అయితే... తమ పొలాలు...??

నర్సయ్యకు పూర్తిగా అర్థమైనంక... ఆవేశమాగ లేదు.

"రాయే బాపు... సర్పంచిగాని దగ్గరకు పోయి అడుగుదాం," అన్నాడు.

"నువ్వెల్లు బిడ్డా... నాకు వూర్లెకి రాబుద్ధయిత లేదు..." చెప్పిండు దీనంగా. నర్సయ్య ఆవేదనగా, ఆవేశంగా ఊర్లోకి నడిసిండు.

అడ్డగుట్ట తర్వాత బోడగుట్ట దగ్గరి పాడువడ్డ బాయిల ఉలిని, సుత్తిని ఇసిరేసిండు వీరాచారి. అటెనుక... 'దేవుడా... ఇగ బతుకద్దురా...' అనుకుంట దునికిండు.

ఆ రాత్రి నర్సయ్యకు పాణమంత అగులుబుగులైంది. భార్యతోని అన్నడు, "ముసలోడు సచ్చిపోతడను కోలేదే... రాంగవోంగ మందలిచ్చెటోడు... క్రషర్ మిషన్ కాంట్రాక్టర్‌గాడు ఊరికి ఇరువై వేలియ్యంగనే... గుట్టనే అప్పజెప్పింండ్రు."

"మన పొలం గతెట్ల..." అంది నర్సయ్య భార్య.

నర్సయ్యకు ఏం జెయాల్నో అర్థంకాలేదు. 'పొలాన్ని కాపాడుకోవాలె,' అని నిద్రవోలేదు.

అద్మరాత్రి... పెట్రోలు క్యాన్ తీసుకొని పోయిండు...

చిమ్మెట్ల సప్పుడు తప్ప అంత నిశ్శబ్దంగా వుంది... అక్కడున్న నాలుగు ట్రాక్టర్లలోంచి ఒక ట్రాక్టర్ని తీసుకొని వీరాచారి ఇంటికి పోయిండు. అక్కడి విగ్రహాల్లోంచి ఆంజనేయుని విగ్రహాన్ని ట్రాక్టర్ ట్రైలర్‌లోకి అతి కష్టంగా ఎక్కించాడు. గుట్ట మీదికి తీసుకెళ్లి నిల్పోబెట్టిండు.

నాలుగు ట్రాక్టర్ల మీద పెట్రోల్ వోసిండు... అగ్గి పుల్ల గీసిండు.

ఒక్కసారి ఆ ఏరియంత భగ్గుమన్నది. భూమి బద్దలైనంత విస్ఫోటనాలు... ట్రాక్టర్లు కాలుకుంట మంటల్లేసినయ్...

'నీయవ్వ... నాకు నా పొలం దక్కాలె... అందరి పొలాలు దక్కాలె... రైతు బతుకాలె...'

తుర్తిగా ఊర్లెకి నడిసిండు.

*

తెల్లారంగ ఊరంతా కదిలచ్చింది... మంటలల్ల ఆంజనేయుడు ఉగ్ర అవతారంగా కన్పించిండు.

ఊరంతా పొర్లు దండాలు పెట్టింది.

ఇప్పుడు బోడగుట్ట ఆంజనేయ దేవాలయం ఒక పుణ్యక్షేత్రం.

నమస్తే తెలంగాణ 'బతుకమ్మ', 13 జనవరి 2013